

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutrajje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 40 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10. v. p.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ur. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdaje.)

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Oglaš in poslanice

se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglašje plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katara izhaja mesečno v snopiščih obseznih 5 do 6 pol ter stane vsakeletno 1 gl. 80 kr. — Oglaš v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Gorica“ pred porotniki.

Odgovorni slamnjak „Gorice“ je bil obsojen na tožbo A. Gabrščekovo. — Dr. Šusteršič je podal pritožbo ničnosti. — 24. maja je bila na Dunaju obravnava pred najvišjim sodnim dvorom; pritožbo je zastopal dr. Šusteršič, tožitelja notar in poslanec Ivan Plantan, a poslušal je dr. — Gredolčič, ki je storil že silno veliko polij in imel mnogo troškov, da bi Gabrščeka uničil v zahvalo, ker je Gregorčiča spravil na najvišja mesta, katera mu narod more dati.

Najvišje sodišče je zavrglo vse razloge pritožbe, ki je upala kar na oprostitev, ali sprejelo je edini razlog ta, da sodni dvor ni ugodil zahtevi tožitelja Gabrščeka, naj se v vprašanju porotnikom postavi doslovno ves toženi članek. — „Gorica“ je zalajala, ko smo o tem poročali, da „Soča“ laže. Evo tu doslovno razsodbo najvišjega sodišča v dokaz, kdo je nesramno lagal. Razsodba se glasi tako:

z Zl 1643.

Im Namen

Seiner Majestät des Kaisers!

Der k. k. oberste Gerichts- als Cassationshof hat heute am 24. Mai 1901 zu Recht erkannt:

Der Nichtigkeitsbeschwerde wird Folge gegeben, das angefochtene Urteil des k. k. Schwurgerichtes in Görz vom 1. December 1900 Vr. VII. ^{1/34} als nichtig aufgehoben und die Sache zur nochmaligen Verhandlung und Entscheidung in die nächste Schwurgerichtssitzung des k. k. Kreisgerichtes in Görz verwiesen.

Gründe.

Unbegründet ist die Nichtigkeitsbeschwerde, insoferne sie unter Anrufung der Z. 10 des § 344 St. P. O. vermeint, dass auf Grund des Wahrspruches ein Freispruch erfolgen musste, denn die durch den Wahrspruch bejahte Anschuldigung, dass Jemand kein verlässlicher Kassier war, dass er der grössere Schuldige sei, weil er die Schlüssel zur Kassa hatte und dass er deshalb aus der Direction austreten musste, kann unter Umständen geeignet sein, den Vorwurf einer bestimmten unehrenhaften Hand-

lung also unter die im § 488 St. G. aufgestellten Voraussetzungen eine strafbare Handlung zu begründen.

Insoferne aber die Nichtigkeitsbeschwerde unter Anrufung der Z. 6 des § 344 St. P. O. die Fragestellung anfecht, kann ihr die Berechtigung nicht abgesprochen werden.

Gemäss § 318 St. P. O. ist die Hauptfrage darauf zu richten, ob der Angeklagte schuldig sei, die der Anklage zu Grunde liegende Handlung verübt zu haben. Nicht die Anklage bezw. der Anklagesatz ist Gegenstand der Hauptfrage, sondern die nach der Anklage als strafbar bezeichnete Handlung, was schon aus den Bestimmungen hinsichtlich der Individualisierung der That hervorgeht.

Der Gerichtshof ist daher bei Stellung der Hauptfrage keineswegs an den Wortlaut der Anklage gebunden, er hat vielmehr in die Frage die strafbare Handlung aufzunehmen und ist nur insoferne beschränkt, als er keine andere Handlung und keine andere rechtliche Qualifikation in die Hauptfrage aufnehmen darf. Allein andererseits darf er nur die Handlung selbst, nicht aber in der Anklage enthaltene jedoch in dieselbe gar nicht gehörige Schlussfolgerungen und Conclusionen zum Gegenstande der Hauptfrage machen.

Wird jedoch die vorliegende Anklage und die derselben wörtlich angepasste Hauptfrage geprüft, so ergibt es sich, dass dieselbe keineswegs die Handlung selbst anführt, sondern aus dem Inhalte des beanstandeten Artikels durch Herausnahme einzelner Sätze, Weglassung von Zwischensätzen und nicht wortgetreue Wiedergabe anderer Sätze nicht den wörtlichen Inhalt des Artikels, sondern vielmehr von der Anklage gezogenen Schlussfolgerungen enthält und somit nicht den Artikel oder Sätze desselben, sondern die von der Anklage gezogenen Schlussfolgerungen zum Gegenstande der Fragestellung macht.

Allein diese Schlussfolgerungen sind aber nicht die strafbare Handlung. Es wird den Geschwornen die Schlussfolgerung als Thatsache — als die Handlung hingestellt und die Frage darauf gerichtet, ob der Angeklagte hindurch eine strafbare That begangen habe. Auf diese Art wird den Geschwornen ein Theil der ihnen obliegenden Aufgabe entzogen, indem

von vorneherein als feststehend hingestellt wird, dass der Artikel den in der Frage angeführten Inhalt habe.

Statt aber dass die Geschwornen selbst zu prüfen hatten, ob dasjenige, was der Artikel enthält, die Beschuldigung einer unehrenhaften Handlung durch Anführung erdichteter oder entstellter Thatsachen enthalte, wurde ihnen eine vom Ankläger gezogene Schlussfolgerung zur Prüfung vorgelegt, ob durch diese die strafbare Handlung begangen war.

Dem Gerichtshofe war übrigens durch die Anträge des Anklägers, die Frage dahin zu formulieren, ob der Angeklagte schuldig sei, den Ankläger nicht durch die im dispositiven Theile der Anklage enthaltenen Sätze, sondern durch den ganzen Inhalt des Artikels fälschlich unehrenhafter Handlung beschuldigt zu haben, welchem Antrage die Vertheidigung sich nicht widersetzte, die Handhabe geboten, die den Gegenstand der Anklage bildende Handlung (der Artikel) zum Gegenstande der Hauptfrage zu machen. Durch die vorgenommene Fragestellung ist demnach das Gesetz in den Bestimmungen des § 318 St. P. O. verletzt worden.

Demnach war, ohne in die Prüfung der weitest geltend gemachten Nichtigkeitsgründe einzugehen, unter Stattgebung des Nichtigkeitsgrundes der Z. 6 des § 344 St. P. O. gemäss § 348 St. P. O. der Wahrspruch u. z. da der ganze Wahrspruch bezw. die ganze Fragestellung von dem Nichtigkeitsgrunde betroffen und eine Sonderung nicht möglich ist, auch die Nichtigkeitsbeschwerde die Aufhebung des ganzen Wahrspruches beantragt — der ganze Wahrspruch hinsichtlich der Haupt und der Zusatzfrage, sowie das auf diesen Wahrspruch beruhende Urteil aufzuheben und die Sache zur neuerlichen Verhandlung und Entscheidung in die nächste Schwurgerichtssitzung des Kreisgerichtes Görz zu verweisen. —

Der k. k. oberste Gerichts- und Cassationshof Wien, 24. Mai 1901.

Leitmaier mp.
Stocchetti mp.

Für die richtige Abschrift:

Der k. k. Regierungsrath und Hilfsämteroberdirector:
Jos. Klesl.

Prvi odstavek razlogov torej pove, da je bila zavrnjena pritožba v onih točkah, kjer je zahtevala oprostitev, kajli... die bejahte Anschuldigung... kann unter Umständen geeignet sein... eine strafbare Handlung zu begründen (potrjena obdolžitev more pod okolnostimi biti sposobna... utemeljiti kaznjivo dejanje). Najvišji sodni dvor je torej spoznal, da žaljenje je „unter Umständen“ obseženo v onem članku! Več pač ne more reči! —

Ves ostali del razlogov se bavi pa edino s pogreškom, kateri je zakrivil sodni dvor, ker ni ugodil Gabrščeku v zahtevi, naj se vloži v vprašanje na porotnike ves toženi članek, temur se toženec ni upiral, marveč je vložil le trditve v obtožnici, ki pa je le „eine Schlussfolgerung“ iz celega članka. Porotnikom naj bi se dalo v presojo „dejanje“, ki je obseženo v celem članku, kakor je tožitelj tudi zahteval.

Dasi so porotniki potrdili tudi ono „Schlussfolgerung“ ter izrekli, da je „Gorica“ zakrivila žaljenje časti ter ni nič dokazala, vendar je najvišje sodišče iz tega formalnega pogreška, kateri je zakrivil sodni dvor, razveljavilo razsodbo.

Kakor znano, je najvišje sodišče razveljavilo tudi oprostilno razsodbo proti Gabrščeku iz formalnih pogreškov v razsodbi. — Obema obravnavama je predsedoval deželosodni svetnik — Zörner.

Spomini na IV. sokolski shod v Pragi

28., 29., 30. jun. in 1. jul. t. l.

(Dalje.)

5. Slavnostni spreved in v mestni hiši.

Tudi letos je bil postavljen v program slavnostni spreved vsega Sokolstva doli z Vinogradov po Vaclavskem trgu, čez Prikope in skozi Celetno ulico na trg pred mestno hišo. V nedeljo ob 9. zjutraj je naznanil strel, da spreved prične. Zjutraj že pred 8. uro so prikorakali Sokoli z vsemi zastavami, odznaki in 14 godbami na določena mesta Vinogradskega mesta in na dano povelje so korakali drug za drugim brez najmanjšega pretrgljeja. Bilo je nad 13.000 Sokolov. Letos smo se smeli udeležiti spreveda tudi Poljaki, Hrvatje in Slovenci, da korakali so

- 124 -

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

VI.

Ljudje so se vtaborili v prekrasnih vrtovih cesarja, Domicija in Agripine na Marsovem polju ter v vrtovih Pompeja, Salustja in Mecene. Napolnč se tudi portiki in stavbe, postavljene za igre z žogo, razkošne poletne vile in kolarne, postavljene za zverino. Pavi, pelikani, labudi in noji, gazele in antilope iz Afrike, jeleni in srne, ki so služili za okrasje vrtov, so padali pod noži tolpe. Živeža so iz Ostije pripeljali toliko, da se je po splavih in ladijah lahko dospelo z jedne strani Tibere na drugo kakor po kakem mostu. Zito se je prodajalo za nenavadno nizko ceno po tri sesterce ter se revnim delilo popolnoma zastonj.

Pripeljala se je tudi ogromna zaloga vina, olja in kostanjev; iz gor so priganjali dan za dnevom karavane volov in ovc. Revezji, ki so se pred požarom skrivali po Suburi ter večkrat hudo stradali, so živeli sedaj mnogo bolje nego kedaj poprej. Nevarnost lakote je bila odstranjena, radi tega pa je bilo še tem težavnejše priti v okom ropu, nasilju in raznim drugim zlorabam. Nestalno bivanje je zagotavljalo krivce, da ostanejo njih lopovstva nekaznovana, a to tem več, ker so vprav lopovi proslavljali cesarja ter niso ščedili s ploskanjem, kjerkoli se je prikazal. Ker je v

takih okoliščinah na prirodni način prenehala vsaka oblast in ker tudi ni bilo dovolj vojakov, ki bi mogli brzdati tolpo, zato so se v mestu, naseljenem z ljudmi od vseh strani sveta, dogajale take reči, kakoršnih si človek ne more niti domisliti. Vsako noč so se doprinali poboji in umori; vsako noč so se posiloma odnašale ženske in otroci. Pri porta Mugionis, kjer je stala čreda, prignana iz Kampanije, je prišlo vsak hip do bojev, na katerih je ginilo na stotine ljudi. Vsako jutro je bilo obrežje Tibere polno utopljenec, katerih nihče ni pokopaval; ker pa se jih je na solncu kmalu poprijela trohnoba, je to napolnovalo ozračje s strašnim smradom.

V taborih so se pojavile bolezni, in bilo se je bati celo kuge.

Mesto pa je še neprestano gorelo. Požar je jel pojematl še le šestega dne, prišedši na prazno prostranstvo na Eskvilinu, kjer je bilo podrti mnogo hiš. Toda kupi žive žrjavice so še tleli tako močno, da ljudje še niso hoteli verjeti, da bi bil že nastal konec nezgode. In evo, v sedmi noči je izbruhnil požar z novo močjo iz stavb Tigelinovih, ki pa ni dolgo trajal, ker ni imel dovolj hrane. Samo požgane hiše so se še tu pa tam podirale, metajoče v višavo silen plamen in neštevilne iskre. Toda pogorišče, tleče v svoji notranjosti, jelo je na površju črneti. Nebo je po solnčnem zapadu izgubljalo svojo rudasto zarjo in samo na pustem pogorišču so se še semtertje po noči pojavljali ognjeni jeziki, sikajoči iz kupa oglja.

Od štirinajstih mestnih delov Rima so ostali samo štirje, vstevši med nje tudi del za Tiberom. Vse drugo je požrl plamen. In ko so se naposled podrtje spremenile v pepel, videl se je od Tibere pa do Eskvilina samo jeden orjaški, siv, otožen in prazen prostor,

iznad katerega so štreli kvišku samo neštevilni dimniki, slični kamenitim spomenikom na pokopališču. Ondi je bilo tudi videti po dnevu tolpe ljudi, iskajoče dragocenosti, ali kosti dragih oseb. Po noči pa so tulili psi na pogorišču starih hiš.

Vsa darežljivost in pomoč, kakoršno je cesar skazoval ljudem, ni mogla zabraniti številnih psov in puntanja. Zadovoljne so bile samo tolpe lopovov, tatov in malopridnežev brez postrešja, ki so mogle po svoji volji jesti, piti in ropati.

Toda ljudje, ki so izgubili v nezgodi najljubše osebe in premoženje, se niso dali oznamiti z odprtimi vrtovi, ne z delitvijo zrnja, niti z obljubljenimi igrami in darovi. Nesreča je bila prevelika in nečuvana. Nekateri, v katerih je še tlela iskra ljubezni do mesta in domovine, so razširjali obupno vest, da staro ime „Roma“ ima zibniti iznad površja zemlje in da cesar namerava dvigniti iz pepela novo mesto, ki se bo imenovalo po njem Neropolis. Nezadovoljnost je rasla vsaki dan in navzlic laskanju augustijancev ter lažij Tigelina, premišljeval je Nero, kateremu je bilo dokaj mar za naklonjenost ljudstva, s strahom, češ kaj bo, ako v obupni borbi na življenje in smrt, katero je imel s patriciji in senatom, pride naposled ob vsako podporo? Pa tudi augustijanci so bili zelo razburjeni, ker je vsakega jutra zamogla izbruhniti očitna vstaja. Tigelin je že mislil na to, da pokliče nekoliko legij iz Male Azije. Vacinij, kateri se je smejal celo takrat, ko so ga psovali, je izgubil svoj humor, a Vitelij svoj dober tek.

Drugi so se posvetovali med seboj, kako naj odvrnejo od sebe nevarnost, ker nikomur ni bilo neznano, da bi razun Petronija nemara noben augustijanec ne ostal živ, ako bi slučajno preminil cesar? Njegovemu

z nami tudi trije Bolgari; korakali so tudi odposlanci čeških sokolskih društev iz Pariza, iz raznih mest Nemčije, iz Petrograda in Tiflisa v Transkavkaziji. Na čelu ogromne sokolske armade so bili sokolski konjeniki, lepa vrsta iz raznih društev; vodila sta jo poslanec dr. Peták ter inženirja Čížek in Till. — Pred mestno hišo vinogradske je čakal župan Višek sredi mestnega zastopa (tudi dr. Herold). — Dr. Podlipný je pozdravil in zahvalil mestni zastop vinogradske v vznešenem govoru, sledil je odgovor, hčerka županova v krogu odličnega venca krasnih dam je poklonila dr. Podlipnému kitico cvetja — in sprevid se je jel pomikati dalje med nepreglednimi množicami na stotisoče broječega naroda, ki je pozdravljala Sokole na vse možne načine. Za jezdec so korakali Poljaki, Hrvatje, Bolgarji, Slovenci, češki Sokoli izven Avstrije, potem oni v pomešanem ozemlju česko-nemškem, z Dunaja, z Morave in Šlezkega in naposled iz Češke. Štirinajst godb je dobilo svoja mesta v primernih presledkih. — Pot do mestne hiše prazke je precej dolga, ali povsod je bilo natlačeno naroda. Vsi balkoni, vsa okna so bili zasedeni, največ je bilo dam v vkusnih toaletah. Celo po strehah so bili ljudje, da so le mogli odkod lepo videti. — Ali kakosen red! Na stotisoče je bilo tega ljudstva, toda ni bilo treba ne policajev ne vojakov za red! Po dolgem Vaclavskem trgu so delali špalir oni mladi Sokolici. In nikdo ni stopil preko te sibke meje. Tako razumejo red v Pragi! (Jaz si le mislim, kakošna konfuzija bi nastala kje pri nas; vsakdo bi hotel lepše videti in prosta pot bi bila kmalu zastarta.) In vse to ljudstvo, mlado in staro, nežni otroci kakor sivi očetje in matere, revni in bogatini, priprosto dekle in bogato opravljenka dama iz najboljših rodbin, vsi, vsi od kraja so ves čas pozdravljali z mogočnimi „slavaklici“, vihteli robce, klobuke itd., nežni svet je metal Sokolom v pozdrav svoje sesterske poljubčke, — oduševljenje, radost, ljubezen do domovine in naroda, slovanska vzajemnost pa je vrela na dan v toliki meri, da se je nehote blaženo solzilo na tisoče oces vsled tako kipečih dokazov, kako ta narod ljubi svoje Sokole, svoje slovanske brate. Kdor ni videl tega sprevida, ne more imeti pojma o tej veliki ljubezni, ki veže češki narod na Sokolstvo*). Tuji gostje smo bili deležni se posebne pozornosti! Ko smo korakali Slovenci za zastavo „Ljubljanskega Sokola“, donelo nam je nasproti: „Na zdar bračri Slovinci! Živili Slovinci! Milujme se!“ In enako srčno so nas pozdravljali z zadnjega okna v višavi kakor vse ogromne množice na obeh straneh širokih ulic. — Ogromna rampa ob češkem muzeju je bila natlačena s samo odličnejšim občinstvom! Kako je to zavrelo in zašunelo po zraku, ko smo se prikazali! Sprevid ta je trajal skoro dve uri.

Na ogromnem trgu so se Sokoli postavili v določenem redu. Prostrani trg se je docela napolnil. — Pred mestno hišo (staromestská radnice) je bila postavljena tribuna, kamor so došli takoj po 9. uri župan dr.

*) Pri nas v Gorici pa je hotel Mercino vrag pozobati, ker se je „Sokol“ nekoliko povzdignil na skodo „Citálnice“. Bog ne daj, da bi bilo veliko takih „rodoljubov“. Članek v „Gorici“ dokazuje, kakošni cepci s filisterskimi nazori c. kr. birokratov hočejo pri nas imeti besedo v družabnem življenju!

Srb v čamari in s težko zlato primatorsko veržico, podžupani, pozneje Francozje v fraku, pet odličnih Črnogorcev v bogati narodni noši, zastopniki Bolgarjev, Rusov in Srbov. — Dr. Podlipný je jezdil čisto-krvnega vranca; pobočnik mu je bil br. Holoubek. Prijedil je v elegantnem skoku pred tribuno in pozdravil tam zbrane dostojanstvenike. Potem pa je nadzoroval to svojo vojsko (— nad 17 polkov v mirnem času), ko se je postavljala po trgu. — Poljaki so bili postavljeni na desno, Hrvatje in Slovenci na levo tribune. Nekoliko Sokolov je prineslo dar Sokolstva kraljevski Pragi v spomin na IV. shod, krasno plastično delo mojstra Sucharda, odlito v bronzo, predočujočo: domovino, ki blagoslavlja Sokolstvo. Prijedil je dr. Podlipný pred župana in spregovoril s svojim zvonečim in jasnim glasom iskreno zahvalo Sokolstva, ki v znamenje hvaležnosti poklanja kraljevski Pragi ta dar. — Župan dr. Srb je odgovoril istotako iskreno in oduševljeno, na kar so vse godbe zaigrale narodno himno: „Kde domov muj“, katero je gologlavo peho unisono vse navzoče Sokolstvo in drugo občinstvo, torej nešteto tisoč v domovinski ljubezni prekipeljavajočih glasov, — vmes pa so se oglasili se zvonovi sloveče Tynske cerkve. Eto zopet jeden onih ginljivih prizorov, katere treba doživeti, ako jih kdo hoče umeti; popisati se to ne dá. Vtisek takega dne ne gre nikdar več iz spomina!*)

Na to je Sokolstvo deflovalo pred tribuno. Korakalo je v stopah po 6 Sokolov, a defilé v navadnem hitrem koraku je trajal ravno 1 uro 1 minuto.

Po 1/2 se je bilo konec defleja. Na to smo sli zastopniki Sokolstva in sploh na imena vabljene gostje v prostore mestne hiše, kjer nas je mesto imenitno pogostilo z vsemi možnimi mrzlimi jedili in pijačami. Na galeriji je dobil mesto venec izbranih dam. Ko smo se nekoliko okrepili v glavni dvorani, je spregovoril župan dr. Srb iskreno pozdrave kraljevske Prage vsem povablencem. Še posebej je v francoskem govoru pozdravil zastopnike mestnega sveta parizkega. — Odgovoril je predsednik Dausset. Rad bi podal prevod njegovega obširnega govora, toda spomini mi rastejo pod peresom že več nego jim more dati „Soča“ prostora; zato povem, da je izrekel najiskrenejšo zahvalo francoskega poslanstva, ki je našlo tu stokrat več nego je pričakovalo. Videli so ljudstvo, katero občudujejo, katero mora ljubiti cela Francija. Med tem narodom so videli, kaj je pravo rodoljubje. Spoznali niso tu le prijateljev, več: svoje sorodnike po duhu in stremljenju. Slišali so češke fanfare zlivati se v glasovih marseljeze. Jedno smo! Jedni budimo v sreči in tezkih dneh! Napija Srbu, Podlipnému in zakliče v češkem jeziku: Sláva kralovské Praze! Sláva Čechům! Sláva Sokolům! (Dviga čašo proti galeriji): Připijim ženám českým! (Sledila je viharna pohvala).

Na to je govoril Poljak dr. Fišer, za njim pa Rus Bojcev iz Moskve, ki je prinesel trobarveni trak za sokolski prapor kot pozdrav bele matere Moskve. — Dr. Pod-

*) Da je to čul Mercina, bi dobil in on ljubezen do himne „Kde domov muj“, katere je ni učil, in se posebej do Sokolstva, ako je le še jedna slovanska iskra v njem, a „Gorica“ bi ne pričala takih podlostij, kakoršne smo čitali! —

lipný, ki je najprej zahvalil brata Rusa za pozdrav in dar iz Moskve — in prosil, naj pové, ko se povrne v sveto Rusijo, da tu živi sicer majhen narod, ki se pa čuti dovolj močnim in velikim, da bo sam skrbel za svoj obstanek brez ozira na zgori ali zdoli. Pozdravlja odposlanstvo mestnega sveta parizkega, s katerim je Sokolstvo prišlo najprej v prijateljsko dotiko. Na to so prišli gimnasti v Prago in sledili so nepozabni sestanki Sokolov v Nanci, Lionu, Touluzi, Perigneux, Parizu in naposled lani v Nici, kjer smo si vtrdili svoje preserčne zveze. Krono vsem dosedanjim sestankom so dali danes odposlanci prvega mesta Evrope. Napija Parizu in Franciji.

Govoril je se od gostov prof. Andonović iz Belgrada v imenu „Dušana Silnega“, a končal je za vse Sokolstvo dr. Pipich iz Chrudima s prav preserčno napitnico kraljevski Pragi in narodu češkemu.

Po vseh dvoranah se je govorilo, prepevalo, stiskalo roke, poljubovalo, sklepala so se nova poznanstva in prijateljstva, utrjevala se stara med znanci iz vseh slovanskih krajev, ki se dolgo niso videli. — Pomen tega sestanka je tako dalekosežen, da ga povedati ni mogoče; treba imeti srce in glavo na prvem mestu, da se ga more umeti, raje molčati in se po njem ravnati. — Tako bratje Čehi umejo pomen Sokolstva! (Pri nas v Gorici ga podé v telovadnico! Niti navadne veselice ne bi smel prirediti, ako ni dovolil mogočni „akademsko“ izobraženi čitalnični pevovodja).

1,200.000 kron za — norce!

Ko je šlo za nezatno povisanje plač učitelstvu, je bilo veliko nepotrebnega javkanja: odkod dobimo denar?! — V četrtek pa je deželni zbor odobril načrt, da se zgradi velikanska norišnica, ki bo veljala po sedanjih načrtih blizu 1,200.000 kron, v resnici pa — kakor navadno — mnogo več, najbrže do 1,500.000 kron. — Ako računamo obresti le od manjše svote in nove upravne troske, pojde na leto 100.000 K za — norce!

Slovenski poslanci so igrali v tem vprašanju najzalostnejšo figuro! Italijani ne potrebujejo nikake bolnišnice; tudi vedó, da deželna bolnišnica ne bi mogla tekmovati sedanjima (ženski mestni in moški usmiljenih bratov); hočejo pa norišnico in sicer na vsak način v Gorici, in ako tu ne, pa raje v Furlaniji, le ne na slovenskih tleh. — Lani so ujeli dr. Rojca, da je brusil pete za nakup znanega silno dragega prostora, češ: da se bo zidalo skupaj norišnico, bolnišnico in hiralnico.

Ko je bil pa enkrat kupljen prostor, so se skrili za izvedence, ki izključujejo, da bi se zidala skupaj bolnišnica in norišnica; zato so predložili znani načrt edino za norišnico, ki naj bi toliko stala našo ubogo deželo!

Dr. Rojca je vzrotil proti tej nakani; spisal je celo nemško brošuro, pisal v „Gorico“, grmel v deželni zboru, in alarmoval se se občine, naj se izrekó za Rojčev načrt. — V soboto so slovenski poslanci zapustili deželni zbor, da ni mogel veljavno sklepati. — Do tu ni bilo kaj prigovarjati!

V četrtek pa so šli naši poslanci zopet v zbornico in čez noč postali iz Savlov — Pavličič: odobrili so načeloma zgradbo one silno drage norišnice za 1,200.000 K! — In kako imenitno so jih Italijani naplahtali! Dovolili so slovenskim klerikalcem vrtica, skozi katera bodo lahko volilce tolazili, ker to je zdaj pred volitvami silno potrebno! — Sklenilo se je edino to, naj se se enkrat poprašajo izvedenci, ali bi bilo vendarle mogoče, zgraditi skupno norišnico in bolnišnico; ako se izreko edino za norišnico, se bo tudi zidala!

To vprašanje se vlačí že dolgo; izvedenci so se že izrekli — in enako se izrekó tudi vnovič edino za norišnico, kajti sami sebe ne bodo topli po zobeh. Saj so že tu izjave onih veljakov, psihijatrov, katere dr. Pajer zopet popraša!

Zdaj vprašamo: čemu je bil ves dosedanji odpor, čemu so zapustili naši v soboto zbornico, čemu vsa ta — žalostna komedija? Ali dobe slovenski klerikalci v zahvalo deželni užitinski urad, ki bo žrl deželi na leto novih tisočakov? Ali se je prof. Berbuč zbal, da ne bo imel prilike, citati svoje famozno poročilo in udrihati po dr. Tumi? — Rojaki, le pripravite svoje žepe! Mi pa bomo govorili tako, kakor zasluži ta igra z našim ljudstvom!

DOPISI.

Iz Bolca. (Klerikalci uničili mlekarico). — Odkar je sam peklenšček poslal v Bolc kaplana Abrama, ni več miru; on vodi vse združbe. — Takoj od začetka si je okoristil nezadovoljnost nekaterih delavcev, ki so hoteli imeti posebno bralno društvo. — Domači možaki so menili, da v Bolcu ni potrebno še jedno bralno društvo; hoteli so ohraniti slogo, ne cepiti moči. Abram pa jih je razcepil in cepi jih dalje, da zdaj cvete le sovrašstvo med sosedi, ljubezen pa je šla po Soči v morje. — Potem je ustanovil še katoliško politično društvo, s katerim hujska dalje! — Kdo se ne smeje, ko vidi „pr. znanega Ekseljnja med prvaki katoličanstva?! On, ki je bil vedno najhujši „liberalce“, ni kazal vere ne v Boga ne v hudiča, preklinjal je farje, da je bilo grdo! Ali ga je res obsenčil sv. Duh?! Pojte, pojte! Že povemo, kaj ga je obsencilo!

Na to se je spravil Abram na mlekarnico. Na čuden način so se izvršile volitve, in v roke so jo dobili Abramovi kimovci! — O, da bi Abrama ne bilo nikdar k nam! V mlekarnici je šlo vse rakovo pot, dokler ni letos vse zaspalo, ko je bilo največ mleka. Mlekarica je ustavila delovanje! Ljudje, ki so vso pripravo za mlekarstvo že oddali, so morali na hitro roko nakupiti iz drugih krajev sklede in vse potrebne priprave!

Mlekarica ima v zalogi veliko sira (pravijo, da ga je do 50 kvintalov), ki je pa pokvarjen. Cena navadna je 50 gld., pa ga prekupci nočejo niti po 40, ker ni gotovo, da ga prodajo. Saj smo se te dni čitali, da oblastnija v Gorici je zaplenila več kvintalov pokvarjenega sira.

Škoda je torej očitna in velika! Namesto napredka — je zdaj ta udarec! Bol-

vplivu na rovaš se je namreč pripisovala vsa Nerona znorelost in vsa zločinstva, katera je doprinesel. Sovrašstvo proti njim je bilo nemara celo večje nego proti njemu. Lomili so si tudi glave nad tem, kako naj odvrnejo od sebe odgovornost za požar mesta? Toda hoteli odvrniti odgovornost od sebe, spoznali so za potrebno, odvrniti sum tudi od cesarja, kajti drugače bi jim nihče ne bil verjel, da niso oni povzročitelji nezgode. Tigelin se je posvetoval v tej zadevi z Domacijem Afrom ter celo s Seneko, dasi ga je sovražil. Popeja, ki je takisto spoznala, da propast Nerona bi bila obsodba tudi za njo, je iskala sveta pri hebrejskih duhovnikih in drugih zaupnih ljudeh, ker se je že več let skrivoma govorilo, da ona spoznava vero v Jehova. Tudi Nero je mislil na razna sredstva, katera, dasi strašna in neumna, je hotel vporabiti v svoj prospah, toda najpogosteje se ga je pollaševal strah, da je tarnal kakor otrok.

Naposled se je v Tiberijski palači, katera jedina ni postala žrtev požara, vršilo dolgo, toda brezuspešno posvetovanje. Petronij je predlagal, naj se odložijo vse skrbi na stran ter odrinejo zopet na potovanje na Grško, v Egipet in Malo Azijo. Saj potovanje je bilo že davno določeno, čemu je torej odlagati sedaj, ko je v Rimu vse otoplo in nevarno?

Cesar vneto pritrđil temu nasvetu, toda Seneka pomislil za trenutek, pa reče:

»Odití je lahko, toda vrniti se — težavno.«

»Pri Herakleju!« odvrne Petronij »vrniti se moramo na čelu azijske legije.«

»Tako tudi učinim!« zakliče Nero.

Pa tudi Tigelin se jame vpirati. Sam ni bil sicer zmožen izmisliti kaj pametnega, in ko bi bil Petronijev predlog njemu prišel na misel, zdel bi se mu bil

gotovo brez dvoma najprimernejši; toda njemu je bilo mar za to, da izpodrine Petronija, da bi tako ne bil on jedini človek, ki bi v dnevih nezgode jedini znal vse rešiti s svojim svetom.

»Poslušaj me, božanstveni!« reče, »ta predlog je poguben! Poprej nego dospesh do Ostije, se tu začne domača vojna, in kdo vé, kdo se nekateri še živeč potomec pokojnega Augusta ne proglasi za cesarja, in kaj hočemo učiniti, ako legije stopijo na njegovo stran?«

»Učinimo to,« odvrne Nero, »da se že naprej pobrignemo za to, da bi ne bilo nikakih potomcev Augusta. Ni jih sicer mnogo, in lahko se jih bo odkrižati.«

»To je mōči učiniti, toda ali so mar res samo oni? Moji ljudje so še večeraj slišali v gnječi, da cesar mora biti tak moč kakor je Trazeas.«

Nero se vgrizne v ustnice, toda čez malo časa dvigne glavo kvišku ter reče:

»Nenasitljivi in nevhaležni so ti ljudje! Imajo dovolj žita in oglja, na katerem morejo pečti kruh, kaj torej hočejo še več?«

Tigelin odvrne na to:

»Maščevanje.«

Nastane molčanje. Nakrat pa cesar vstane, dvigne roko kvišku ter jame deklamovati:

»Srce išče maščevanje, a maščevanje žrtev...«

Na to, pozabivši na vse, nadaljuje ponosno:

»Dajte mi ploščico in klinček, da napišem na stih. Lukan ni nikdar zložil kaj podobnega. Ali niste videli, da sem ga zložil kakor bi trenil?«

»O, neprekosljivi!« zakliče nekoliko glasov. Nero napiše stih ter reče:

»Dá, maščevanje išče žrtev!«

Na to pogleda po onih, ki so ga obkoljevali.

»A kaj bi bilo, ako raztrosimo novico, da je Vacinij zapovedal, naj se sežge mesto ter ga žrtvujemo s rdu razdražene tolpe?«

»O božanstveni, kdo sem vendar jaz?« zakliče Vacinij.

»Resnica, treba je, da je nekdo večji od tebe... Vitelij?«

Vitelij prebledi, pa vendar se jame smejeti.

»Moja mast,« odgovori, »bi utegnila znovič zagnetiti požar.«

Toda Nero je nekaj drugega imel na mislih; iskal je v duhu žrtev, ki bi v resnici mogla pomiriti srd množice, toda ni je našel.

»Tigelin,« reče čez nekaj časa, »ti si sežgal Rim!«

Vsi navzoči so strepetali, ker so spoznali, da se cesar več ne šali in da je sedaj napočil čas strahu in groze.

Tigelinu se zaokroži lice kakor glava psu, ki hoče ugrizniti.

»Sežgal sem Rim... na tvoje povelje!« reče.

In jela sta se gledati kakor dva demona. Nastane taka tišina, da se je razločno čulo, kako muhe letajo po atriju.

»Ti veš to, gospodar.«

»Žrtvuj se zá-me!«

»Božanstver! cesar,« odvrne Tigelin, »čemu mi ponujaš sladko pijačo, katere mi ni mogoče dvigniti k ustom? Narod mrmlja in se punta, ali mar hočeš, da se jamejo puntaati tudi pretorijanci?«

Občutek groze stisne prsi navzočih. Tigelin je bil prefekt pretorijancev in njegove besede so zvenele kakor nekaka groznja. Nero ga je razumel in njegovo lice je pokrila bledica.

(Dalje pride.)

čani naj se zahvalimo zanj kaplanu Abramū! Saj je priporočal našo mlekarico le po farovških listih, četudi ve, da nunci radi sprejemajo "struce" in sirce, ali — zastonj. Še prodajajo jih, ne pa, da bi kupovali! In tako je tudi ono "priporočilo" mlekarici le škodovalo, ker je kupovalce od nje le — odvrčalo!

Klerikalci so nasprotniki trgovine! Tu pa ima pač prvo besedo trgovina! Kaj nam pomaga najlepše blago, ako ga ne moremo prodati?! — Le narodno-napredna stranka more povzdigniti trgovino, z maslom in sirom, ker ona ima vse zveze v tujem trgovskem svetu! — Bolčani, zganimo se!

Domače in razne novice.

Poroka. — V sredo se je poročil gosp. Josip Zornik z gospodično Marico Kravanja v Brucku na Muri. G. Josip Zornik je trgovec ter otvori v kratkem v Gorici v posejilnični hiši v Gosposki ulici trgovino z modnim in drobnim blagom (kakor Oblastak.) Nvesta je iz trgovske hiše Kravanja v Brucku, gospodar Kravanja pa je iz Čežsoče. Novoporočencema mnogo sreče!

Javno predavanje. — Naznanjeno predavanje v Čitalnici o borzah in borzovnih poslih se je vršilo sinoči od zadostni udeležbi. Predaval je g. Albert Znidaršič prav temeljito, lahko umljivo in zanimivo, tako da so bili poslušalci zadovoljni s predavanjem, in je g. predavatelju čestitati na lepem govoru. — Javnih predavanj bi potrebovali pač večkrat!

Deželni zbor gorški. — XIII. seja dne 25. julija 1901. Po prečitaniu zapisnika in doslih peticij se je pričela podrobna razprava o deželni norišnici. Posl. Berbuča je podal izjavo, da so Slovenci zadnje zapustili dvorano, ker se ni oddala zadeva finančnemu odseku, a ker so se vršila pogajanja med obema kluboma, in so tudi Italijani prišli v glavem momentu Slovincem nasproti, so se zopet vrnili v zbornico. — Posl. dr. Tuma je pa podal izjavo, da ni mnenja posl. Berbuča, da bi bili Italijani v cem prišli Slovincem nasproti, in da to prihodnost pokaže. On je tudi proti temu, da bi se preslo v podrobno razpravo, ker se splošna po njegovem mnenju ni sklenila, in ker mu je bilo preprečeno pri splošni razpravi povedati svoje mnenje, si pridržuje pri podrobni razpravi isto povedati. Potem se je sprejel cel načrt, kakor ga je predlagal odsek. Posl. dr. Tuma je ugovarjal pri vsaki točki posebej, posebno pa je povdarnjal finančno stališče, da se ne sme dati za norišnico več nego 300.000 K ter da je kupljeno zemljišče ob cesti in železniskem tiru popolnoma neprimerno za norišnico. — K zadnji točki se je sprejel se dostavek po zahtevi dr. Rojca, da se pokličejo izvedenci, ki določijo, ali se sme na onem prostoru zidati tudi bolnišnica. Dovolilo se je torej za zidanje norišnice 1.200.000 K z vsemi glasovi proti naprednim slovenskim. Iz cele razprave o norišnici je povzeli, da je slovenskim klerikalnim poslancem samo za to, da se izpolni Rojčeva kaprica, da se morajo izvedenci izreči o njegovem mnenju, da se sme norišnica in bolnišnica zidati na istem prostoru; dr. Rojca se je v tem oziru tudi izjavil.

O odstopu 500 osnovnih delnic vipavske železnice kot prispevek vladi k zgradbi druge železniške zveze s Trstom je poročal posl. Panigai. Na predlog posl. Berbuča se je zadeva oddala deželnemu odboru, posebno iz tega vzroka, ker Slovenci zahtevajo 1000 delnic za krajevno železnico do Bovca. O načrtu zakona gledé mestnih ljudskih sol je poročal dr. Marani. Isti se je sprejel, kakor ga je predlagal poročevalec. O podpori 40.000 K, zaproseni od c. k. kmetijskega društva, je poročal dr. Verzeznassi. Podpora se je dovolila s pogoji, da se porabi za izboljšanje domače živine, ter da se mora kmet. družba obvezati, da eno polovico zneska vrne deželniemu zakladu brez obresti v 10letnih obrokih, začevši od 6. leta po sprejemu podpore naprej. Nato se je na predlog posl. Panigai-a seja zaključila. Bili so za to vsi poslanci, izvzemši nekaterih slovenskih.

XIV. seja dne 26. julija 1901. Na dnevnem redu je bilo 61 točk, rešili pa so jih le 10. Poročilo posl. dr. Verzeznassi-ja o odpovedi gledé pobiranja deželne davšine na opojne tekočine se je sprejelo soglasno. Načrt deželnega odbora za ustanovitev deželnega hipotečnega kreditnega zavoda (por. Verzeznassi) je pozdravil dr. Tuma tembolj, ker je dal temu inicijativno deželni glavar sam, kar daje jamstvo, da se stvar tudi izvrši. Opomnil je pa tudi, da se v naši deželi premalo ozira na trgovski in obrtni stan. Dežela ima sicer bolj poljedelski značaj, a vsak kmet je pri nas pravzaprav tudi trgovec in od trgovine je odvisna tudi bodočnost naše dežele. A naša dežela nima niti filijalne avstro-ogrske banke, in ves denar, ki se daje za prosphe trgovine in industrije, je izključen iz naše dežele. V hipotečnem kreditnem zavodu bi se centraliziral denar kmetov in velesposesnikov; zato izraža željo, naj bi se ustanovila vsposedno tudi banka, kamor bi se stekal trgovski denar cele dežele. Ravno tako je tudi dr. Venuti pozdravil z vso dušo, da se je dala inicijativa takemu zavodu; izrazil pa je tudi željo, da bi se združila s tem

zavodom tudi hranilnica. Oba govornika sta izrazila le željo, nista pa stavila predlogov, in zato se o tem ni razpravljalo ter se je naložilo deželnemu odboru, da izvrši proučevanje o tem zavodu ter ukrene potrebno za sestavljenje primerne pravilnika i. dr. — Računski sklep deželnega zaloga za l. 1899. (por. dr. Verzeznassi) se je sprejel brez razprave. Predno se je razpravljalo o proračunu deželnega zaloga za l. 1901., je predlagal dr. Tuma, da se ta točka dene z dnevnega reda, ker se ne more o proračunu poprej sklepati, nego so se dovolile razne podpore, ki se mislijo se dovoliti, in predno se je sklenil poseben zakon za ureditev učiteljskih pokojnin, in ker poslanci pač niso imeli časa, pripraviti se za proračun v tako kratkem času. Lahki so temu ugovarjali ter se je razpravljalo o proračunu. Isti je bil sprejet kakor predlagan po odseku. Dr. Tuma je predlagal sicer več sprememb, a se niso sprejele. Le predlog, da se vsakemu steno-grafu poviša nagrada 300 K letos na 480 K, se je spremenil tako, da se pooblasta deželni odbor, da lahko stenografe renumerira. Drugi predlogi, kakor da se porabi preostanek od stipendijev učencem obrtnih zavodov za podporo male obrti, da se povišajo predplačila za obnovitev vinogradov na 40.000 K ter da se da posestnikom podpore 10.000 K za nabavo strelnega orožja in streliva za streljanje proti toči, so se odklonili.

Tudi je izrazil dr. Tuma željo, da bi vlada, ako se ji da za zakonik in ukaznik 700 K, ista prej, kakor se le po dveh letih izvršila. Pri bilanci je dr. Tuma predlagal, da bi doklade ostale tako, kakor jih je predlagal deželni odbor; kajti njemu se ne zdi pravo finančno gospodarstvo, ako doklade znižamo tako, da ne pokrijemo strokov. Ako ne bomo letos pokrili strokov, jih bomo morali pa drugo leto, tako da je bolje, če letos pokrijemo stroške, ker bi sicer morali v prihodnjih letih staviti še višje doklade na zemljarino, hišno najemino in hišnorazredni davek ter na pridobnino in dohodarino. Kar se pa tiče doklad na užitnino, je predlagal, da se znižajo na toliko odstotkov, kolikor jih ravno potrebujemo za pokritje deželnih strokov; kajti z visoko doklado na užitnino zadenemo samo ubožne sloje. Posl. Grča se je izrekel proti predlogom posl. dr. Tume ter je rekel, da užitninski davek zadene vse, in bogate bolj kot revne. Posl. dr. Marani je opomnil, da bogate zadene manj užitninski davek, nego revne, a posl. dr. Verzeznassi je bil drugačnega mnenja ter se je izrekel sploh zoper predlog dr. Tume, ki se je tudi odklonil. Preko deželne davšine na petlijot in sodino vodo se je, kakor je predlagal poročevalec dr. Verzeznassi, preslo na dnevni red. K načrtu zakona o razredbi nekaterih cest in mostov v Stopniku in Tratah je predlagal poročevalec dr. Tuma, da bi se prečitano tudi poročilo posl. Muhe o uvrstitvi ceste od Ovežedrage mimo Vogerskega po lijaški dolini, ki je že pripravljeno in spada sem. Posl. dr. Marani je dejal, da nima nič proti temu. Posl. Grča se je pa protivil temu ter se je predlog tudi odklonil z italijanskimi glasovi in kakimi tremi slovenskimi. Nato je prečital dr. Tuma najprej poročilo o nujni potrebi mostov v Stopniku in Tratah ter ju toplo priporočil in se je sprejel zakon v vseh citanjih. Utemeljevaje svoj predlog gledé železnice Sv. Lucija - Log je rekel dr. Tuma, da druga železniska zveza s Trstom za našo sosko dolino ni one važnosti, kakor bi imela biti, ker ostanejo glavni trgi, od katerih razvoja je odvisna bodočnost doline, ob strani. Prebivalci bodo morali se v naprej voziti svoje blago v Gorico, kakor dosedaj. Zato naj priskočite dežela in država tem krajem na pomoč z železnico. Njegov predlog naj bi se izročil deželnemu odboru, da bi se bavil z njim vsposedno z odstopom delnic vipavske železnice za bohinjko. Konec svojega predloga pa modificira v toliko, da naj se deželni odbor obrne na prizadete občine, da podpisajo 10.000 K za predhodna dela, ker bi delalo deželi težavo, takoj darovati to svoto. — Pri glasovanju pa se je predlog izročil finančnemu in pravnemu odseku. Potem je čital posl. dr. Waiz predlog gledé deželne davšine na pivo, ki se je sprejel, kakor predlagan. Predlog posl. Berbuča, da se skliče preiskovalna komisija gledé sviloreje se je sprejel potom nujnosti. Po prečitaniu nekaterih interpelacij se je seja zaključila. Prihodnja seja se naznani pismeno, to je: deželni zbor je odložen.

Klasisno Interpelacijo je podal v včerajšnji deželnozborski seji deželni poslanec goriske okolice Blaž Grča, kakor je vse klasisno, kar ta moč zine. Interpeliral je namreč deželnega glavarja, zakaj ni proti deželnemu odborniku dr. Tumi postopal disciplinarno, in ali misli to sploh še storiti, ker je govoril na shodu v Vrtojbi proti temu, da bi se ustanovil deželni užitninski urad, ker je bil mnenja, da bode imela dežela izgubo, in da bo urad v italijanskih rokah dr. Pajer-ja, ki bo potem sikaniral oni stan, ki je najvažnejši za bodočnost našega naroda na Gorickem. Seveda mu je deželni glavar primerno pojasnil, da je dr. Tuma odgovoren za svoje govore samo svojim volilcem in zakonu, nikakor pa ne njemu.

Kaj takega interpelirati je mogel pač le en Grča. Ta bi bila lepa, da bi deželni odbornik, ki je načelnik stranke v deželi, ne smel govoriti drugega, kakor to, kar mu narokuje deželni glavar. Čudne, čudne reči se godé pod ono imenitno vlasuljo deželnega

poslanca! In napeto pričakujemo od dne do dne, kako osreči poslanec goriske okolice zopet deželni zbor s kakim proizvodom za kratak čas.

Čahej v hribih. — Iz Kobarida nam pišejo: „Čahej je ze cel teden tu in zahaja tudi pridno v okolico. — Ima menda dovolj „vinklanja“, ker s politiko ukvarjati se je nevarno. — Prosimo natančnejših poročil. Niti Čahejevega „vinklanja“ med našim ljudstvom ne bomo trpeli! Capito?”

Na gorški gimnaziji je razpisano mesto začasnega gimnazijskega učitelja za klasične jezike. Prednost se daje onim prosilcem, ki so usposobljeni tudi za poučevanje slovenščine ali italijanščine.

Farska poštenost. — V bližnjih hribih je bila umrla uboga Marijana. Nikogar svojih ni imela okoli sebe na zadnjo uro, le enega brata je še imela, ta pa je bil z doma na Koroskem že 25 let. Zapustila mu je, kar je imela, to je 500 gold. Sporočila se je bratu zadnja volja sestre. Prisel je domov, da dvigne dedščino. V to potreba dokumentov. Stopil je v farovž po osmrtnico. Kako pa se je začudil, ko je čul iz ust kuratovih, da tisti denar naj pusti cerkvi itd., napravil je bil kurat starega župana celo na to, da mu je predložil nekak račun, da ta denar mora ostati cerkvi. Dedič pa se ni udal, marveč je zahteval, da naj se mu da, kar pritiče, da dobi denar. Potem je odšel. Ali kaj stori tu zvita buča kuratova? Napravil je neko pisanje, da tisti dedič je pijanec in zapravljivec, in koroska sodnija na podlagi tega ni hotela takoj izplačati dedščine. Ni ostalo drugega nego to, da je nastopil dedič pot tožbe radi razžaljenja časti. Dne 7. junija letos je bila obravnava, h kateri pa ni bilo kurata, marveč poslal je rajši starega župana. Tam je bilo govora o „uglihanju“ in skončalo je tako, da se je „uglihan“ dedič, kurat ali župan pa mu je moral povrniti stroške za pot v znesku 30 K; globa pa mu je bila tako prizanešana od dobrega dediča.

Torej tisti kurat ni vedel ničesar o onem dediču in tudi poznal ga ni, dokler ni prišla na dan omenjena dedščina. Ko se je mož čez dolgih 25 let prikazal zopet v svojem rojstnem kraju, da dobi dedščino po svoji sestri, ga je hotel kurat najpoprej opelhariti za dedščino, češ, naj jo da cerkvi (F). Ker pa ni hotel, ga je pa naslikal za pijanca in zapravljivca, vsled česar je moral tožiti. Z lepa torej ni slo opelharjenje z dedščino, radi tega je poskusil z lažjo in poditkanjem o cloveku, o katerem ni nič vedel in ga ni poznal, da bi le dobil denar za cerkev (?). Kaj tako se dela „za cerkev“? Na tak način se iztika denar iz ubogega cloveka, kateremu se vzame celo dobro ime, da se le kaj dobi za cerkev?! Ali je tako učil Kristus?

Potem pa se čudijo, da vera peša! — O ni čuda, da peša, ako se hoče v imenu vere in cerkve ljudi — separiti ter jim krasti čast!

Janez Evangelist Krek, doktor svetega pisma, profesor bogoslovja, za dr. Luegerjem prvi krščanski socialist v Avstriji itd. je blagovolil na shodu v Bovcu v nedeljo zlagati se, da mu je rekla „Soča“ ob lanskem shodu v Bovcu, da je o sel. G. doktor se je zlagal, pa se greha nima, ker ravnal se je po zvitarskem načelu: Namen posvečuje sredstva! Namen mu je bil „farbat“ Bolčane na „katoliški podlagi“. Za tak namen in tako podlogo pa je dovoljeno vsako sredstvo, torej tudi laž. —

Pa da se je zatekel baš k oslu, da mu je „Soča“ rekla, da je o sel?! Res je, da si clovek skuša pridobiti tiste naslove in pridevke, kateri ga mičejo in vabijo, no in če se duhovna posoda gosp. Janeza trudi za „epitheton ornans“ o sel, če misli, da mu pritiče, moj Bog, „fist voluntas ejus!“ — G. „Janez“, na zdravlje!

Razglas. — Podpisano društvo je sklenilo, da sestavi zaznamek zanesljivo dobrih stanovanj v Gorici za šolsko mladino z dežele, da se roditelji izogonejo zamudnega iskanja o pricetku šolskega leta. Izvolil se je tudi poseben odbor, ki bode nadzoroval šolsko mladino v mestu, pazil na stanovanjske razmere ter soročal o tem roditeljem, če so se za to oglasili, in po mogočnosti podpiral pomoči potrebne iz zaloga, ki se je ustanovil v ta namen.

Za sestavo zaznamka je treba vedeli, oziroma dobiti 1. ime, priimek, stan in bivališče gospodarja, oziroma gospodinje; 2. iz koliko in katerih udov sestoji družina; 3. zagotovilo, da ni nihče v družini bolan na tuberkulozi; 4. kakošne ugodnosti ima stanovanje; 5. občevalni jezik na stanovanju; 6. je li stanovanje primerno za učence (ke) pod ali dijake (učence, učit. kandidatije) nad 14 let; 7. mesečno plačilo za stanovanje in hrano.

Gospodarji in gospodinje, ki zelé sprejeti na stanovanje in hrano šolsko mladino z dežele, so uljudno vabljeni, da se oglasijo pri podpisnem društvu s sedežem v Ajdovščini, ki potrebno vtrene, da roditelji zvedó za dobra stano-anja.

Deželno učiteljsko društvo za Gorisko in Gradišansko.

Predsed.: Fr. Bajt, tajnik: Ign. Križman.

Trgi. — Županstvo v Štanjelu na Krasu je vložilo na okrajno glavarstvo v Sezani prošnjo za 4 trge, in sicer dva v Štanjelu dne 21. maja in 21. avgusta, druga dva pa v Kobdilju dne 6. marca in 6. septembra.

Zveza slovenskih kolesarjev je napravila letos 13 novih pomočnih postaj, med temi na Gorickem: v Bovcu v gostilni „pri postji“ g. Al. Sorča, v Kanalu „pri zlatem levu“ (Uloga), v Kobaridu „pri Fedrigu (A. Juretic), v Sezani pri Mohorčiču, v Tolminu v hotelu „Modrijan“ (Osk. Gabrčšek.)

Tombola v Nabrožini je ustavljena na nedoločen čas, ker stavekajo klesarji.

Braino društvo „Lipa“ na Slapu priredi jutri koncert in ples na senčnatem vrtu g. Ig. Bizjaka s sodelovanjem prvaske godbe. Med koncertom in plesom bo šaljivo srečanje. Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina h koncertu 40 v, k plesu 20 v.

Drobitž. — Iz Kojskega nam poročajo, da je bil nastal požar v četrtki ob 1. uri pop. pri g. M. Lenardiču v Štegrčah. Požar je nastal, kakor se je opazilo, v spalnici, kako pa je nastal, se ne ve; gospodarja ni bilo doma. — Pogorelo je celo poslopje in kar je bilo notri. Gospodar je čevljar ter je bil šel v Brestje sivat, gospodinja pa je bila šla prat ter vzela otroke seboj. Ko je začelo goreti, torej ni bilo nikakega doma.

Skozi okno je padla 18-letna deklica Veronika Velikonja v ulici Corno šte. 14. Iskala je skozi okno ključ od stanovanja, ki je visel na zidu, zgubila ravnotežje ter padla. Poškodovana se je na čelu, na nosu itd. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Ivan Gratton iz Chioprisa in Katarina Gratton iz Nogradca sta bila obtožena razžaljenja veličanstva. Obravnava se je vršila v četrtki pred tuk. okr. sodnijo, ki ju je oprostila. Državno pravdnistvo se pritoži proti oprostitvi.

Štefan in Fran Kraševc iz Ločnika sta bila obsojena, prvi na 6, drugi na 4 mesece, radi javnega nasilstva, ker sta pretčila in se zoperstavljala občinskim redarjem v Ločniku, ko so ju radi razgrajanja hoteli aretovali.

V Mirnom je bila strela vrgla na tla Francisko Jazbet, da so mislili dlje časa, da je mrtva. Trpela pa je še drugi dan na naslednjih strele. Strela jej je ubila tudi 2 kokosi.

Mizar Jurij Kralj, star 31 let, iz Daskle, je delal pri g. Konjedicu v Plavéh. Zvečer je sel spat na senik. Zjutraj, ko je vstal, je padel po nesreči kakih 5 m globoko. Zlomil si je 2 rebri na desni strani ter se poškodoval v trebuhu. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

V Rihembergu se je kregal neki Al. Henrik radi malenkosti. Brat Miha ga je opominjal, naj odneha, na kar se je prejšnji še bolj razjezil, potegnil nož ter ga zasadel bratu v prsi do pljuč. Prensli so ga v bolnišnico v Gorico.

Iz občinskega zapore v Gradišcu ob Soči je ušel neki Jos. Marta. Posrečilo se mu je zmuzniti se skozi okno, odstranivši železo, skočiti kaka 2 m na bližnjo streho in od tam dalje po strehah na cesto. Visokost do okna s tal je kakih 12 m. Če se to upošteva, se razvidi predrznost begunca.

Razgled po svetu.

Državni zbor se snide — kakor baje zeli vlada sama — začetkom oktobra. V prvih sejah predloži vlada proračun za prihodnje leto. Zeli, da se rešita ta proračun kakor tudi proračun za tekoče leto do konca decembra, da bo potem l. 1902. na razpolago za parlamentarno rešenje nagodbe z Ogersko in novega carinskega tarifa. Da bi vlada mogla pridobiti državni zbor za hitro rešenje proračuna, je pripravljena zagotoviti za pricetek prih. leta daljše zasedanje dež. zborov.

Istrski deželni zbor je sklican na dan 30. t. m. v Koper. Italijani vstopijo. Kaj so dobili za to, kdo vé?

Nemški cesar se je ponudil, kakor citamo v današnjih listih, za posredovalca pri angleški vladi gledé na vojno v južni Afriki.

Požar v Trebčah. — V sredo popol. je padel papirnati balon v občinski gozd v Trebčah pri Trstu ter je povzročil požar, ki je zajel kakih 1000 m². Požar so v kratkem pogasili; škoda je neznatna.

8 Kitajskega poročajo, da v jugo-zahodnem delu Mandžurije so vstasi porazili kitajske in ruske čete ter razrdili brzovjavne zveze. Miru na Kitajskem še ne bo kmalu, kakor se vidi.

Soprogo Krügerja so pokopali 21. t. m. v Pretoriji. Krüger je neutesljiv radi tega udara.

Raznotere. — V Newjorku strajka 50.000 krojačev in krojaških pomočnikov. — Ljubljana je imela 31. dec. 1900 prebivalcev 36.547; torej se je pomnožilo prebivalstvo za 6042 oseb, to je 19,8%. — Vročina v Ameriki ne preneha, posebno v srednjih in vstocnih krajih, kjer je nastala tudi velika suša. Ljudje mrjejo za solnčarico. Vrednost letine na turski je za 50 milijonov dolarjev več nego pred sušo. — Cerkevni tatovi so se pojavili v Hrusici pri Podgradu. Oropali so cerkve v Sapijajah, kapelco v Jelsanah, v Rožicah itd; poprej pa so se vršile také tatvine okoli St. Petra na Krasu. Baje so prišli enega tatu. — V Malem Lošinju se je zadavil z nekako hrpo v bolnišnici neki Iv. Rodinis, imenovan Ribič. Od 51 let svojega življenja jih je preživel 30 v zaporih.

Goriška ljudska posojilnica

registrirano društvo z omejeno zavezo
v Gorici.

Gospodarska ulica št. 7, I. nadstropje
v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni član društva, in se obrestujejo po 4 1/2 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %.

Uradije vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. je bilo K 1.263.53.6
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Labarnar-jeve skladbe

se doté pri skladatelju na St. Viskigori p. Slap ob Idriji in sicer po znižani ceni se sledeče:

1. „Sveta maša“, za mešani zbor. Op. 1. 80 v.
2. „Gorske cvetlice“. Slovenski napevi za četero in petero mešanih glasov. Op. 4. 90 v.
3. „Pomladanski odmevi“. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Op. 5. 1 K 20 v.
4. „Glasni radosti“. Za možki zbor n (sopran in alt ad libitum.) Op. 7. 50 v.
5. „Gorski odmevi“. Zbirka možkih zborov in četverspevov. Op. 8. 1 K 40 v.

100 do 300 glid. mesečno

Iahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikakarna nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreich. VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

6. Kr. privil.

civilni, uradniški in vojaški krojač
in trgovec

v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstr.

M. Poveraj.

P. n. občinstvu priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger, spodnje hlače ter nogovice, oficirske in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba paradnim oblekam za vsaki stan.

Lepa prilika za letno sezono!

Radi preselitve s 1. avgustom 1901 na Travnik št. 5 v prtiličje
se prodaja blago po tovarniških cenah!

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunki ulici 3,

(nasproti nunki cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A.

v Pragi na Smihovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča

k popoñnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočljivih spričal domačih in inozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji iz zmožnosti.

Navadne priprave se vedno v zalogi.
Ceniki, prorečuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne pristojne.

Peprave izvršuje po najnižjih cenah.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček je izdala ravnokar:

„Salonska knjižnica“ III.

Zbrala in uredila

Ivan Vesel in Anton Aškerc

Ruska antologija

v slovenskih
prevodih

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

Cena po pošti K 3.20

Venec slovanskih povestij

Prevodi
in raznih slovanskih jezikov

IV.

V GORICI 1901

Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

Cena po pošti K 1.30

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisemnim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,
tovarna ur ter izvoz zlatnine Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75; srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna verižica fl. 1.20; budilnik iz niklja fl. 1.95.

Tvrda je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetlinje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

KAVA

DRUŽBE

SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA

PRI

IV. JEBAČINU

V LJUBLJANI.

Genjena gospodinja!

Ne dajte si usiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“!

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: IVANO JEBAČINU v Ljubljani.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervozni boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Vdobi se zastoj in franko v Schwann-Apoteke, Frankfurt A. M.

Rudolf Benedetič

čevljarski mojster

v Gorici, ulica Morelli št. 29.

Priporoča svojo čevljarsko delavnico vsem domačinom ter rojakom na deželi: gospodom, damam, gospicam, trgovcem in obrtnikom. — Izdeluje bodisi priprosto ali najfineje obuvalo. Izdelek je trpežen, delo pa ukusno po ugodnih cenah.

Lekarna Cristofoletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Te kapljice *vređijo radno prebovljanje*, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. *Okropje pokvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omočica in živočna lenost* (mrtvost). Te kapljice tudi storé, *da človek raji je.*

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.

Balzama lekarnarja A. Thierry-ja

z zeleno varstveno znamko nuna se razpošilja 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 4 krome poštne prosto.

A. Thierry-jevo
centifolijno ustno mazilo.

2 lončka K 3.50. — Razpošilja poštne prosto proti predplačilo zneska

A. Thierry-jeva lekarna in Angelju varuhu v Prograd pri Rogatec-Slatini.

Današ, glavna zaloga: lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1.

Budimpešta: Lekarnar J. pl. Török in dr. Egger.

Agram: Lekarnar S. Mittelbach.

— Povsod se dobiva na drobno. —

Vinko Podgornik

posestnik in trgovec, ima zalogo vsakovrstnega jedilnega blaga

kakor tudi turšice

po najnižjih cenah.

Gorica, ulica Sv. Petra št. 68.

Zdravljenje kile brez operacije.

Profesor Anton de Casagrande

komander reda Bolivar-Venecuele, vitez tuniški, odlikovan večkrat s zlatimi kolajnami, ordopedist, specialist za kilaste bolezni, došel iz Pariza

se ustavi v Vidmu (Udine) en mesec.

Naznanja cenjenemu občinstvu, da

odpre svoj ateljé v ul. Daniele Manin št. 14. kjer bo ordiniral od 1. do 31. julija t. i. od 9. ure predp. do 5. ure pop.

Eden največjih napredkov znanosti, na katerem se je zahvaliti profesorju de Casagrande, je metoda, kako se ima zdraviti kila.

Vsak dan se množi število nesrečnih, ki trpijo na tej strašni bolezni.

Zasluga gre torej prof. Casagrande, ki je izumil sredstvo, s katerim je mogoče mnogim nesrečnim darovati zopet zdravlje.

Dve električni ploči se postaviti na prostor, kjer se je pojavila kila, ter se iste zvežejo s pomočjo elastičnega traka, tako da bolnik ne občuti nikake ovire.

V kratkem času se mora kila popolnoma odpraviti.

S pripomočkom prof. Casagrande se odstranijo vsa druga zdravljenja, ki so večkrat zelo nevarna.

Profesor Casagrande sprejme honorar le tedaj, ko je bolnika popolnoma ozdravil. Soproga prof. Casagrande stavi gospem in otrokom zdravilne pasove.

Profesor Casagrande ima veliko zalogo električnih aparatov za bolne na živcih itd.

Zdravniška preiskovanja so brezplačna.